

Corybas Một Loài Lan Lạ

Việt Nam quê hương của chúng ta có trên 1240 loài lan và con số này càng ngày, càng dần tăng lên vì các khoa học gia trong nước đã tìm thấy nhiều cây mới lạ, nhưng tiếc rằng diện tích rừng cây lại bị thu hẹp. Phần đông giới chơi lan chúng ta chỉ biết đến một vài loài lan thông thường như: Lan Kiếm (Cymbidium), Hoàng Thảo (Dendrobium), Giáng Hương (Aerides) v.v... có lẽ vì những loài lan này chúng ta thường thấy ở rừng núi, dễ thuần hóa và nhất là có hoa lâu dài.

Hôm nay chúng tôi xin giới thiệu với các bạn một loài lan lạ đó là loài Corybas, chưa có tên Việt. Loài lan này có khoảng 120 giống, do Richard Salisbury, một khoa học gia người Anh, tìm ra vào năm 1807 và đặt tên Korybas, một vũ công Hy Lạp có chiếc mũ giống như bông hoa này. Loài lan Corybas thường mọc ở chỗ ẩm ướt, dưới bóng cây râm mát, có rêu hoặc trên gốc cây mục nát ở các nước Á Châu từ Ấn Độ, Việt Nam cho tới Phi Luật Tân, Indonesia, Samoa, Úc v.v... Nhưng tiếc rằng loài này hoa tuy đẹp lạ, nhưng quá nhỏ và lại mau tàn, chỉ mọc ở núi cao, không thể trồng ở đồng bằng.

Cây lan đầu tiên tìm thấy ở Việt Nam do khoa học gia Leonid Averyanov, Nông Văn Duy tìm thấy một giống mới lạ tại núi Bì Đúp, Lâm Đồng vào năm 2007 và đặt tên là *Corybas annamensis*.

Mới đây, Thạc sĩ Trương Bá Vương gửi cho chúng tôi tài liệu [LANKESTERIANA 20\(1\): 49–55.2020](#) báo tin cho biết rằng anh và các bạn Nguyễn Văn Cảnh, Nguyễn Thanh Luân, Trương Quốc Cường và Chu Văn Tấn đã tìm thấy cây *Corybas annamensis* và 2 cây lan mới chưa từng thấy ở Việt Nam là: *Corybas geminigibbus*, *Corybus himalaicus* tại giấy núi Phan Xi Păng (Fansipan) - Sa Pa, núi Chư Mư - Đắc Lắc và giấy núi Bì Đúp - Lâm Đồng. Tài liệu này có sự phối hợp với các khoa học gia: Paul Omerod - Úc, Pankaj Kumar - Hongkong.

Chúng tôi rất hân hạnh được trình bày hình ảnh và chi tiết của 3 cây lan này.

Corybas annamensis Aver.2007

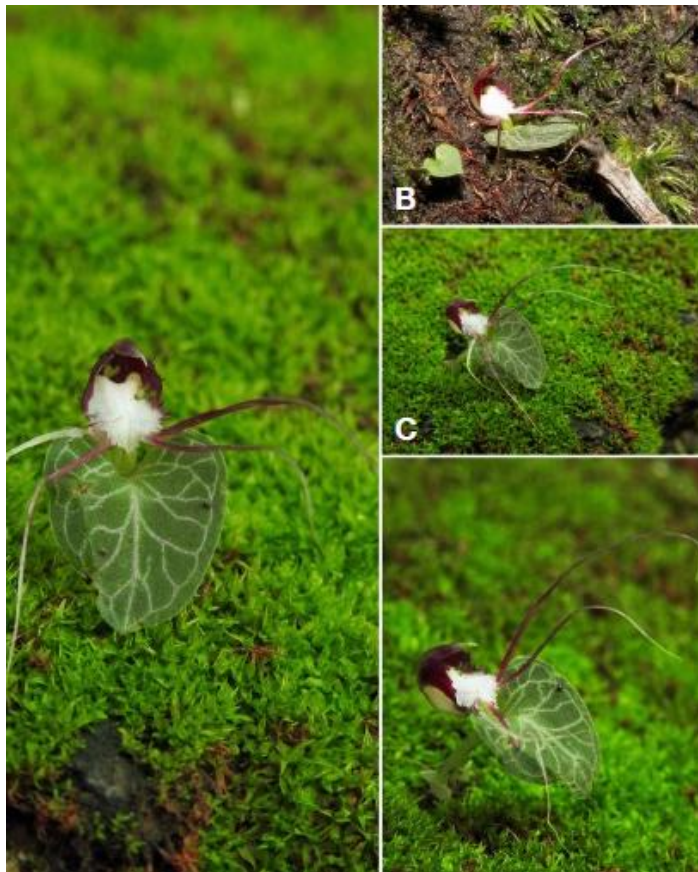
Mô tả: Địa lan nhỏ, củ hình thoi, to khoảng 7 ly. Lá một chiếc màu xanh xám, dài 1.5-3.5 phân, rộng 1.0-2.8 phân. Hoa màu đỏ sẫm, to 1.2-1.6 phân, nở vào tháng 6-7.

Nơi Mọc: Trương Bá Vương và Trương Quang Cường thấy ở Đá Chai, núi Bì Đúp, Lâm Đồng ngày 2-8-2019.

Ảnh: Nguyễn Văn Cảnh

Corybas geminigibbus J.J.Sm 1927

Đồng Danh: *Calcearia geminigibba* (J.J.Sm.) M.A.Clem. & D.L.Jones 2002.

Mô tả: Địa lan hay thạch lan nhỏ, củ hình quả trứng to 2-5 ly. Lá một chiếc màu xanh có những đường gân trắng, dài 1-1.2 phân, rộng 7 ly. Hoa màu nâu đỏ, to 6 ly, nở vào tháng 7.

Nơi Mọc: Trương Bá Vương và Nguyễn Thanh Luân thấy tại núi Chư Mư, Đắk Lắk ngày 22-6-2019. Cây lan này cũng mọc ở núi Bì Đúp.

Ảnh: Nguyễn Thanh Luân

Corybas himalaicus (King & Pantl.) Schltr. 1923

Đồng danh: *Calcearia himalaica* (King & Pantl.) M.A.Clem. & D.L. Jones 2002; *Corybas purpureus* J. Joseph & Yogan. 1967; *Corybas shanlinshiensis* W.M.Lin, T.C.Hsu & T.P.Lin 2007; **Corysanthes himalaica* King & Pantl. 1896.

Mô tả: Địa lan hay thạch lan nhỏ, củ hình quả trứng to 2-5 ly. Lá một chiếc dài 7-12 ly, rộng 8-11 ly. Hoa màu đỏ tươi, to khoảng 1.5 phân, nở vào tháng 6.

Nơi Mọc: Trương Bá Vương và Nguyễn Thanh Luân thấy tại núi Phan Xi Păng (Fansipan), Sa Pa vào 22-6-2019.

Ảnh : Nguyễn Thanh Luân

Xin thành thực chúc mừng anh Trương Bá Vương và các bạn hữu đã tìm kiếm được những cây lan kỳ lạ của đất nước. Hy vọng trong tương lai các bạn sẽ khám phá ra nhiều cây lan mới lạ làm giàu cho loài thực vật Việt Nam cũng như thế giới.

HLVN